

ประโยค ๑-๒
แปล มครเป็นไทย
สอบ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เทวทตตสสาปี กมมฺ เนว ตถา รมฺโณ มารูปิตตตทา น วรทานํ ปโยชิตตตทา
 น สิลาย ปวิทชตตทา ปากฏํ อโหสิ ยถา นาฬาคีริทตติโน วิสสชชิตตตทา ฯ ตทา ทิ มหาชนโน
 ราชานปี เทวทตเตเนว มารูปิตโต วรทานปี ปโยชิตา สิลานปี ปวิทชา อิทานปี ปน เตเน นาฬาคีริ
 วิสสชชานปีโต เอวรูป นาม ปาป คเหตุวา ราชา วิจรตติ โกลาหลมกาลิ ฯ ราชาน มหาชนสส
 กถํ สุตวา ปณจ ถาลิปากสถานิ ทราเปตวา น ปุน ตสสุปฏจานํ อคมาสิ ฯ นาครานปีสส
 กุลํ อุปคตสส ภิกขามตตมปิ นาทํสุ ฯ โส ปริทินลาภสทุกาโร โทหนฺณเนน ซีวิตกาโม สตถารํ
 อปฺสงฺกมิตวา ปณจ วตฺถุนิ ยาจิตวา ภควตา อลํ เทวทตต โย อิจฺฉติ อารณฺณโก
 โทตฺติ ปฏิกฺชิตโต กสสาวิโส วจันํ โสภณํ ก็ ตถาคตสส อุทาทู มม ? อหํ ทิ อุกกฏจวเสน
 เอวํ วทามิ สาธุ ภนฺเต ภิกขู ยาวซีว อรณฺณนิกา อสสุ ปิณฺฑปาทิกา ปสฺสุลิกา รุกขมูลิกา
 มจฺฉมฺสํ น ชาเทยฺยุนฺติ โย ทุกขา มุจฺจิตกาโม โส มยา สหฺธี อาคจฺฉตฺติ วตฺวา ปกฺกามิ ฯ
 ตสส วจันํ สุตวา เอกจฺเจ นวปพฺพชิตา มนฺทพฺพทฺธิโน กลฺยาณํ เทวทตโต อาท เอเตเน สหฺธี
 วิจริสสามาติ เตเน สหฺธี เอกโต ว อเหตุํ ฯ (ธมฺมปทฏจกถาย ปจฺโม ภาค/หน้า ๑๓๑-๑๓๒)

แปล โดยอรรถ

๒. พุทฺธานณฺจ มคฺคทสฺสเกน กิจฺจํ นาม นตฺติ โพรธิมุเล ทสฺสทสฺสีโลกชาตุํ กมฺเปตวา
 สมฺโพธิํ ปตฺตทิวเสยฺว ทิ เนลํ อยํ มคฺโค นริยํ คจฺฉติ อยํ ติริจฺฉานโยนํ อยํ
 เปตฺตทิวสยํ อยํ มนุสฺสโลกํ อยํ เทวโลกํ อยํ อมตทมานิพฺพานนฺติ สหฺเพ มคฺคา อวิภูตา
 คามนิกมาทินํ มคฺเค วตฺตพฺพเมว นตฺติ ตสฺมา สตฺถา ปาโต ว ปตฺตจิวรมาทาย

มหาอุปาสิกาย เคหทวาร คโต ฯ สา เคหา นิกุมมิตวา สตุถารํ ปญจปติฏฺฐิติน วนฺทิตฺวา
 อนุโตมฺเว ปเวเสตฺวา อาสเน นิสีทาเปตฺวา ทฺกฺขิโณทกํ ทตฺวา ปณฺเฑน ขาทนียน โภชนียน
 ปริวีลิตฺวา ฯ อุปาสิกา กตฺถตฺตกิจฺจสฺส สตุถฺโน อนุโมทนํ การตฺถกามา ปตฺตํ คณฺหิตฺวา ฯ สตุถา
 มจฺจรสฺสเรน อนุโมทนธมฺมกถํ อารภิตฺวา ฯ อุปาสิกา สาธุ สาธุติ สาธุการํ ทมมานา ธมฺมํ สุณฺนิ ฯ
 อาชีวโก ปจฺฉาคพฺภา นิสินฺโน ว ตสฺสา สาธุการํ ทตฺวา ธมฺมํ สุณฺนฺติยา สทฺทํ สุตฺวา
 สนฺธธาเรตฺถํ นาสกฺขิ น อิทาเนว สา มยฺหนฺติ นิกุมมิตฺวา นฺนุจาลิตฺวา กาทฺถกณฺณนิ เอตฺสส
 เอตํ สกฺกการํ กโรหิตฺติ นานปฺปการเณ อุปาสิกญฺจ สตุถารญฺจ อุกฺโกสนฺโต ปลาโย ฯ อุปาสิกา
 ตสฺส กถา ลชฺชิตา อญฺญตฺตํ คตํ จิตฺตํ เทสนานุสาเรณ เปเสตฺถํ นาสกฺขิ ฯ อถ นํ สตุถา
 กิ อุปาสิกเก จิตฺตํ เทสนานุคตํ กาทฺถํ น สกฺโกสิตฺติ ฯ ฆนฺเต เอตฺสส เม กถา จิตฺตํ
 อญฺญตฺตํ อุปคตฺนฺติ ฯ สตุถา เอวรฺุปฺสส วิสภาคชนสฺส กถิตํ กถํ นาม อาวชฺชิตฺตุ
 วญฺญตฺติ เอวรฺุปี อสมนฺนาหริตฺวา อตฺตโน กตาทเมว โอลเกตฺถํ น วญฺญตฺติติ อาท ฯ
 (ธมฺมปทฺฐกถา ตติโย ภาโค/หน้า ๓๙-๔๐)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑-๒

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.การกระทำ แม่ของพระเทวทัต เป็นธรรมชาติปรากฏแล้ว ได้เป็นแล้ว เพราะความที่
 แห่งข้างชื่อว่านาฬาคีรี อันตนปล่อยแล้ว ฉนั้นใด อ.การกระทำ แม่ของพระเทวทัต เป็นธรรมชาติ
 ปรากฏแล้ว ได้เป็นแล้ว เพราะความที่แห่งพระราชอันตนยังพระราชกุมารพระนามว่าชาตคัตรู
 ให้ปลงพระชนม์แล้ว ฉนั้นนั้น หามิได้นั้นเทียว อ.การกระทำ แม่ของพระเทวทัต เป็นธรรมชาติ
 ปรากฏแล้ว ได้เป็นแล้ว เพราะความที่แห่งนายขมังธนู ท. อันตนประกอบแล้ว ฉนั้นนั้น หามิได้
 อ.การกระทำ แม่ของพระเทวทัต เป็นธรรมชาติปรากฏแล้ว ได้เป็นแล้ว เพราะความที่แห่งศิลา
 อันตนกลิ้งแล้ว ฉนั้นนั้น หามิได้ ฯ ก็ในกาลนั้น อ.มหาชน ได้กระทำแล้ว ซึ่งความโกลาหลว่า
 แม่ อ.พระราชา อันพระเทวทัตนั้นเทียว ยังพระราชกุมารพระนามว่าชาตคัตรู ให้ปลง
 พระชนม์แล้ว แม่ อ.นายขมังธนู ท. อันพระเทวทัตนั้นเทียว ประกอบแล้ว แม่ อ.ศิลา
 อันพระเทวทัตนั้นเทียว กลิ้งแล้ว ก็ในบัดนี้ อ.ข้างชื่อว่านาฬาคีรี อันพระเทวทัตนั้น ยังนายความ
 ซ้างให้ปล่อยแล้ว อ.พระราชา ย่อมเทียวคบ ซึ่งบุคคลชั่ว ชื่อผู้มีมืออย่างนี้เป็นรูป ดังนี้ ฯ
 อ.พระราชา สดับแล้ว ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว ของมหาชน ยังบุคคลให้นำไปอยู่แล้ว ซึ่งร้อย
 แห่งอาหารที่บุคคลหุงต้มใส่ไว้แล้วในถาด ท. (สำหรับ) ๕ ไม่ได้เสด็จไปแล้ว สู่ที่บารุง แห่งพระ
 เทวทัตนั้นอีก ฯ แม่ อ.ชนผู้อยู่ในเมือง ท. ไม่ได้ถวายแล้ว ซึ่งวัตถุแม้สักว่าภิกษา แก่พระเทวทัตนั้น
 ผู้เข้าไปถึงแล้วซึ่งตระกูล ฯ อ.พระเทวทัตนั้น เป็นผู้มีลาภและสักการะอันล้อมรอบแล้ว เป็นผู้ใคร่
 เพื่ออันเป็นอยู่ ด้วยความเป็นแห่งบุคคลผู้ตลกกลาง เป็น เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งพระศาสดา ทูลขอแล้ว
 ซึ่งวัตถุ ท. ๕ ผู้อันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงห้ามแล้วว่า ดูก่อนเทวทัต อ.อย่าเลย อ.ภิกษุใด
 ย่อมปรารถนา อ.ภิกษุนั้น จงเป็นผู้อยู่ในป่า จงเป็น ดังนี้ กล่าวแล้วว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ท.
 อ.คำของใคร เป็นธรรมชาติงาม ย่อมเป็น อ.คำของพระตถาคต เป็นธรรมชาติงาม ย่อมเป็นหรือ
 หรือว่า อ.คำของเรา เป็นธรรมชาติงาม ย่อมเป็น ด้วยว่า อ.เรา ย่อมกล่าวอย่างนี้ว่า ข้าแต่พระองค์
 ผู้เจริญ ดังข้าพเจ้าจะขอโอกาส อ.ภิกษุ ท. พึงเป็นผู้มีการอยู่ประจำในป่าเป็นปกติ พึงเป็น

ตลอดกาลกำหนดเพียงไรแห่งชีวิต อ.ภิกษุ ท. ฟังเป็นผู้มีอันเที่ยวไปเพื่อบิณฑบาตเป็นปกติ ฟังเป็น ตลอดกาลกำหนดเพียงไรแห่งชีวิต อ.ภิกษุ ท. ฟังเป็นผู้มีการทรงไว้ซึ่งผ้าบังสุกุลเป็นปกติ ฟังเป็น ตลอดกาลกำหนดเพียงไรแห่งชีวิต อ.ภิกษุ ท. ฟังเป็นผู้มีการอยู่ที่โคนแห่งต้นไม้เป็นปกติ ฟังเป็น ตลอดกาลกำหนดเพียงไรแห่งชีวิต อ.ภิกษุ ท. ไม่ฟังฉัน ซึ่งปลาและเนื้อ ตลอดกาลกำหนดเพียงไรแห่งชีวิต ดังนี้ ด้วยสามารถแห่งการปฏิบัติอันสูงสุด อ.ภิกษุใด เป็นผู้ใคร่เพื่ออันพ้นจากทุกข์ ย่อมเป็น อ.ภิกษุนั้น จงมากับด้วยเรา ดังนี้ หลีกไปแล้ว ฯ อ.ภิกษุ ท. บางพวก ผู้บวชแล้วใหม่ ผู้มีความรู้น้อย ฟังแล้ว ซึ่งคำของพระเทวทัตนั้น คิดแล้วว่า อ.พระเทวทัต กล่าวแล้ว ซึ่งคำอันงาม อ.เรา ท. จักเที่ยวไปกับด้วยพระเทวทัตนั้น ดังนี้ ได้เป็นแล้ว โดยความเป็นอันเดียวกัน กับด้วยพระเทวทัตนั้นเที่ยว ฯ

แปล โดยอรธ

๒. ก็ ธรรมดาว่ากิจ ด้วยบุคคลผู้แสดงทาง ย่อมไม่มี แก่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย เพราะในวันที่พระองค์ทรงบรรลุสัมโพธิญาณยังหมั่นโลกธาตุให้ทั่วหนวที่โคนต้นไม้โพธิ์นั้นแล ทางทั้งหลายแจ่มแจ้งแก่พระพุทธเจ้าเหล่านั้นแล้วว่า ทางนี้ ไปนรก ทางนี้ ไปกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ทางนี้ ไปเปรตวิสัย ทางนี้ ไปมนุษย์โลก ทางนี้ ไปเทวโลก ทางนี้ ไปอมตมทานิพพาน ในทางแห่งสถานที่ต่าง ๆ มีคามและนิคมเป็นต้น ไม่มีคำที่จะฟังกล่าวเลย ฉะนั้น พระบรมศาสดา จึงทรงถือบาตรและจีวร เสด็จไปยังประตูเรือนของมหาอุบาสิกา แต่เข้าตรู่ ฯ มหาอุบาสิกานั้น ออกจากเรือนไป ถวายบังคมพระบรมศาสดา ด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ทูลอาราธนาให้เสด็จเข้าไปภายในเรือน ให้ประทับนั่ง ณ อาสนะแล้วถวายน้ำทักษิณา อังคาสด้วยขาทนียะ โภชนียะ อันประณีต ฯ อุบาสิกา ประสงค์จะให้ทรงทำอนุโมทนา จึงรับบาตรของพระบรมศาสดา ผู้ทรงทำภักติกสำเร็จแล้ว ฯ พระบรมศาสดา ทรงเริ่มธรรมกถาอนุโมทนาด้วยพระสุรเสียงอันไพเราะ ฯ อุบาสิกา ฟังธรรมพลางให้สาธุการว่า สาธุ สาธุ ฯ อาชีวนั่งอยู่หลังห้องนั้นแล ได้ยินเสียงอุบาสิกานั้น ฟังธรรมให้สาธุการอยู่ ไม่อาจจะอดทนอยู่ได้ จึงออกไปด้วยคิดว่า บัดนี้แล นางไม่ใช่คนของเราแล้ว ดังนี้ พูตว่า เจ้าฉิบหายแล้วนางกาฬิกิณี เจ้าจงทำสักการะนี้ แก่สมณะนั้นเถิด ดังนี้ ต่ำอุบาสิกาและพระศาสดาโดยประการต่าง ๆ พลังหนีไป ฯ อุบาสิกา ละอาย เพราะถ้อยคำของอาชีวนั้น มิได้อาจสงจิตซึ่งถึงความพุ้งชาน ไปตามกระแสแห่งเทศนาได้ ฯ ลำดับนั้น

พระบรมศาสดา ตรัสถามนางว่า อุบาสิกา เธอ ไม่อาจทำจิตให้ไปตามกระแสแห่งเทศนา
ได้หรือ ? ฯ อุบาสิกา กราบทูลว่า พระเจ้าค่ะ เพราะถ้อยคำของอาชีวกนั้น จิตของหม่อมฉัน
จึงถึงความฟุ้งซ่าน ฯ พระบรมศาสดา ตรัสว่า ชื่นเชื่อว่าถ้อยคำที่ชนฝ่ายตรงกันข้ามเห็นปานนี้
กล่าวแล้ว ไม่สมควรที่จะคำนึงการไม่ใส่ใจถึงคำพูดเห็นปานนี้แล้ว ตรวจดูกิจของตนซึ่งทำแล้ว
และยังมีได้ทำเท่านั้น จึงควร ฯ